

Referanser:

Arkivsak: 23/03260-4

Kursutlysning EVU høsten 2024 og langtidsplan

Sammendrag

På sine møter i februar og oktober behandler Bispemøtet saker knyttet til etter- og videreutdanning (EVU) for prester i Den norske kirke. Til grunn for EVU tiltak ligger Nasjonal kompetanseplan for prester i Den norske kirke (2021-2025).

Bispemøtet skal i denne saken behandle utlysning av kurs innenfor mastergradene med søknadsfrist 15. september 2024.

Til saken følger også langtidsplan for kurstilbud innen mastergradene knyttet opp til Nasjonal kompetanseplan for prester i Den norske kirke (2021 – 2025). Den gir føringer for kursutlysninger innenfor EVU feltet, og Bispemøtet bes drøfte kommende kursutlysninger.

Forslag til vedtak

Ved søknadsfristen for EVU-søknader den 15. september 2024, ønsker Bispemøtet særlig å prioritere søkere til følgende kurs:

- Hermeneutikk og homiletikk i GT (MF), 10 stp.
- Menighet og lokalsamfunn i endring (MF), 10 st.
- PKU (MF), 20 stp.
- Den norske kirke og jødene (TF/HL-senteret), (TF) 10 stp. Kurslederkurs
- I tillegg Sannhet og forsoning som teologi og praksis (VID Tromsø), 10 stp. (annen finansiering) del II

Bispemøtet anbefaler at det arbeides videre med følgende kurs med sikte på utlysning våren 2025:

- Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.

- Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.
- Dåpsteologi /sakramentsteologi (TF)
- Sannhet og forsoning del 2 (VID), 10 stp.
- Åndelig veiledning (NLA)

På lengere sikt ønsker Bispemøtet at det arbeides videre med følgende kurs:

- Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp.
- Pastoral lederutdanning (PLU) eller annen relevant lederutdanning (f.eks. Ledelse, roller og samspill (LRS)
- Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere
- Liturgikk (TF)
- Økoteologi, (VID)
- Sannhet og forsoning (VID) del 3
- Å leve av sin tro

Saksorientering

Bakgrunn

Planverket for etter- og videreutdanning for prester i Den norske kirke er nedfelt i «Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke (2021 – 2025)» (BM 61/20).

Formålet med den nasjonale kompetanseutviklingsplanen er å samordne og utvikle innsatsen med kompetanseutvikling mellom bispedømmene og Bispemøtet sentralt, og å legge til rette for innsats fra andre aktører som medvirker, slik at samlet utbytte blir størst mulig med tanke på å ivareta og utvikle prestedtjenesten i Den norske kirke. Planen gjelder for en femårsperiode. Planen danner grunnlaget for kursutvikling nasjonalt, og den gir føringer for arbeidet med kompetanseplaner i bispedømmer og prostier.

Langtidsplan for kursutlysninger tar utgangspunkt i kjerneemner innenfor master i praktisk teologi og har som formål å tydeliggjøre omfang og frekvens på utlysninger i en gjentakende femårssyklus. På denne måten får man oversikt over hva som er planlagt av kommende kurs. Allikevel vil det være behov for å justere planen fortløpende ettersom det kan meldes inn nye kurs og nye læringsbehov, både fra arbeidsgivers og arbeidstakers side.

Når kurs er vedtatt anbefalt av Bispemøtet, sendes det informasjon om dette til alle bispedømmer i god tid før søknadsfrist. Det opplyses også om kursbeskrivelser og søknadsrutiner. Dette legges også på Bispemøtets hjemmesider i samarbeid med utdanningsinstitusjonene. Det er søknadsfrist for kurs 15. mars og 15. september hvert år.

Kursutlysning høsten 2024

Bispemøtet skal i denne saken behandle utlysning av kurs innenfor mastergradene for høsten 2024, med søknadsfrist 15. september 2024.

Kursutlysningene våren 2024 er omfattende. I tillegg til «Prest og teolog i praksis» og «Pastoralklinisk utdanning», utlyses også «Sjelesorg og samtalepraksis i menighetene» og «Det nye testamentet – språk, tekst og hermeneutikk». Dessuten utlyses et nytt kurs i «Arbeidsveilederutdanning».

Ikke minst krever utlysning av et nytt kurs med AVU store ressurser. Det er derfor hensiktsmessig å tenke en noe mindre utlysning høsten 2024 for ikke å tappe EVU for ressurser.

«Hermeneutikk og homiletikk i GT». I 2021 vedtok Kirkemøtet å avvikle ordningen med særskilte prekentekster. Samtidig ble det vedtatt at det skulle arbeides videre med

spørsmålet om å bruke tekster fra Det gamle testamentet i forkynnelsen. Kirkerådet, i samarbeid med Bispemøtet, Nemd for gudstjenesteliv og relevante fagmiljøer, fikk ansvaret. Et av tiltakene som er gjennomført er utgivelsen av boken «Samklang. Det gamle testamentet i Den norske kirkes prekener». Det gir derfor god mening om kurset «Hermeneutikk og homiletikk i GT» utlyses våren 2024 som en oppfølging av denne saken.

«**Den norske kirke og jødene**» ble ikke utlyst våren 2024 i påvente av at utredningen om tematikken skulle ferdigstilles og presenteres. Det skjer denne våren, i april, og det vil derfor være gunstig at kurset utlyses høsten 2024 som en oppfølging av dette arbeidet. Skissen TF har lansert er at rapporten kommer i april, og for å få størst mulig gjennomslagskraft i Dnk ønsker de et to trinns kurskonsept. TF tar ansvar for å lyse ut emnet høsten 2024 som gjennomføres våren 25 med inntil to eller tre representanter fra hvert bispedømme, for eksempel en prost, en annen oppnevnt prest eller andre. Dette blir holdt som et kurslederkurs, slik at det utdannes kursledere som kan bringe kunnskap videre i prostiene. TF lager et opplegg for en stiftssamling og et opplegg for prostiet. Her kreves det altså at Biskopene har et blikk for dette og understøtter dette i de respektive bispedømmene.

«**Sannhet og forsoning som teologi og praksis**» KUN – VID Tromsø, med støtte fra Kirkerådet har søkt om og fått midler fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til en videreutvikling av en allerede eksisterende videreutdanning om fornorskning og forsoning for medarbeidere i Den norske kirke. KUNVID er derfor i gang med å utvikle og desentralisere emnene og for å sende undervisere på samlinger over hele landet. Dette kurset er del II av tre emner.

Kurset «**Menighet og lokalsamfunn i endring**» (MF) vil svare på Nasjonal kompetanseutviklingsplans tema for kurs der det heter: «*I planperioden ønsker Bispemøtet at det tilbys nasjonale kurs innenfor følgende emner: ... Teologi og samfunn...*»

Vedtak i kompetanserådet

I sitt møte den 17. januar 2024 drøftet Kompetanserådet saken «Kurstillbud innen mastergradene høsten 2024», og anbefalte følgende kurs utlyst høsten 2024:

Kompetanserådet anbefaler utlysning av følgende høsten 2024 med oppstart våren 2025:

- Hermeneutikk og homiletikk i GT (MF), 10 stp
- Menighet og lokalsamfunn i endring (MF) 10. stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Den norske kirke og jødene (TF/HL-senteret), (TF) 10 stp. Kurslederkurs
- I tillegg Sannhet og forsoning som teologi og praksis (VID Tromsø), 10 stp. (annen finansiering) del II

Vedtak i Sentralt etterutdanningsutvalg (SEU)

Sentralt etterutdanningsutvalg drøftet kursutlysninger høsten 2024 på sitt møte den 22. januar 2024, og gjorde følgende vedtak (SEU 7/24):

SEU drøftet kursutlysninger innenfor EVU, og anbefaler følgende kurs utlyst høsten 2024:

- Hermeneutikk og homiletikk i GT (MF), 10 stp.
- Menighet og lokalsamfunn i endring (MF), 10 stp.
- PKU (MF), 20 stp.
- Den norske kirke og jødene (TF/HL-senteret), (TF) 10 stp. Kurslederkurs
- I tillegg Sannhet og forsoning som teologi og praksis (VID Tromsø), 10 stp. (annen finansiering, midler fra HK-dir.) del II

SEUs vedtak gis videre som en anbefaling til Bispemøtet om utlysning av kurs høsten 2024.

Langtidsplan for kurstilbud innen EVU

«Nasjonal kompetanseutviklingsplan for prester i Den norske kirke (2021 – 2025)» gir føringer for kursutlysninger innenfor EVU feltet. I Nasjonal kompetanseutviklingsplan for EVU heter det:

I planperioden ønsker Bispemøtet at det tilbys nasjonale kurs innenfor følgende emner:

- Sjelesorg (både PKU og andre sjelesorgkurs)
- Ledelse, administrasjon og økonomi
- Homiletikk
- Teologi og samfunn
- Spiritualitet / åndelig veiledning

Dette er de førende linjer for utlysning av kurs innenfor EVU feltet og som er forsøkt gjenspeilet i planverket. Når Bispemøtet drøfter utlysning og planlegging av kurs, må det tilstrebes at kursene som utlyses faller innenfor planverkets intensjon. Bispedømmene skal utvikle egne kompetanseutviklingsplaner. Den nasjonale planen danner grunnlaget for kursutvikling nasjonalt, og den gir føringer for arbeidet med kompetanseplaner i bispedømmer og prostier.

Bispemøtet gis i denne saken mulighet til å legge føringer for langtidsplan for kurstilbud innen mastergradene. Både Kompetanserådet og Sentralt etterutdanningsutvalg har også behandlet langtidsplan for EVU og gjort sine vedtak. Disse følger her.

Behandling i Kompetanserådet

Kompetanserådet drøftet saken «Kurstilbud innen mastergradene våren 2024 og fremover» på sitt møte den 17. januar 2024, og fattet følgende vedtak (K6/24):

Kompetanserådet arbeider videre med disse kursene med sikte på utlysning våren 2025:

- *Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp*
- *Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp*
- *Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp*
- *Sannhet og forsoning del 2 (VID), 10 stp*
- *PKU (MF), 20 stp*
- *Dåpsteologi /sakramentsteologi/ (TF)*

På lengere sikt arbeides det med

- *Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp.*
- *Ledelse, roller og samspill (samarbeid) alternativt PLU*
- *Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere – her trengs avklaring med Bispemøtet*
- *Kirke og funksjonshemming (VID)*
- *Liturgikk (TF)*
- *Økoteologi, (VID)*
- *Sannhet og forsoning (VID) del 3*

Bispemøtet bes om å vurdere om kurset om Krisehåndtering bør være et E-lærings etterutdanningskurs, og ikke et videreutdanningskurs.

Behandling i Sentralt etterutdanningsutvalg

Sentralt etterutdanningsutvalg behandlet saken på sitt møte den 22. januar 2024 og fattet følgende vedtak (SEU 8/24):

SEU anbefaler at det på sikt arbeides videre med utvikling av følgende kurs med tanke på utlysning våren 2025:

- *Prest og teolog i praksis (MF), 5+5 stp.*
- *PKU (MF), 20 stp.*

- *Kunsten å snekre en preken (MF), prostibasert, 10 stp.*
- *Svensk-norsk sjelesorgutdanning (VID), 20 stp.*
- *Dåpsteologi /sakramentsteologi (TF)*
- *Sannhet og forsoning del 2 (VID), 10 stp.*
- *Åndelig veiledning (NLA)*

På lengere sikt arbeides det med

- *Ungdom/trosopplæring – ledertrening (MF), 10 stp.*
- *Pastoral lederutdanning (PLU) eller annen relevant lederutdanning (f.eks. Ledelse, roller og samspill (LRS))*
- *Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere*
- *Liturgikk (TF)*
- *Økoteologi, (VID)*
- *Sannhet og forsoning (VID) del 3*
- *Å leve av sin tro*

Listen av kurs vil bli gjennomgått og behandlet videre av SEU på neste møte.

SEUs vedtak gis videre som en anbefaling til Bispemøtet om videre arbeid med kursutlysninger.

Fra REU i Nidaros bispedømme er det spilt inn at det er ønskelig med følgende tema for etterutdanning:

- Menighetspresten i fokus. Inspirasjonskurs, muligheter og autonomi.
- Tilbake til kilden: hva og hvem er en prest?
- Rehabilitering: hva og hvem er menighetspresten?»

Denne tematikken ivaretas av kurset «**Å leve av sin tro**» - og dersom man gjør erfaringer med gode søkertall og god respons på dette kurset, bør kurset settes opp igjen noe senere, og stå på listen for kursutlysninger.

Fra tidligere tilbakemeldinger vet vi at det etterspørres kurs om ledelse. Kurset «**Ledelse, roller og samspill**» (LRS) har tidligere vært utlyst med god respons. Det har også kurset «**Pastoral lederutvikling**» (PLU). Det er tjenlig at dette kurset står på listen over kurs på sikt.

Kurset som nå pågår i «**Åndelig veiledning**» hadde gode søkertall. Bispemøtet har et ønske om at det utlyses et kurs i «**Åndelig veiledning – rettet mot kvalifisering av veiledere**», og ønsker å etablere dette i samarbeid med lærestedene.

I oktober 2023 delte Bispemøtet ut Olavstipend til domprost Gudmund Waaler. Han skal undersøke kirkens rolle i krisehåndtering ved ulykker og katastrofer. I den forbindelse kan det også være aktuelt å etablere et kurs/e-læringskurs som ivaretar tematikken til kursforslaget «**Krisehåndtering. Hvordan organisere arbeidet rundt kriser – kriseledelse**».

Kompetansegivende kurs om traumer og moralsk skade

Etter SEU møtet er Bispemøtets sekretariat orientert om at Kirkerådet ønsker å tilby et kurs til prester og diakoner som ønsker påfyll av kompetanse innenfor psykososial oppfølging, herunder økt kompetanse om traumer og moralsk skade.

Kurset gjennomføres i samarbeid med Senter for krisepsykologi i Bergen. Gudmund Waaler har i forbindelse med Olavstipend vært i dialog med Senter for krisepsykologi i Bergen. Senteret har utviklet et kurs som kan tilpasses Den norske kirkes behov.

Kurset er et nytt tilbud, og vil være et formelt kompetanse-hevende kurs for å oppnå godkjent kompetanse om traume og moralsk skade. Kurset vil være modul-basert og kompetansegivende pålydende 5+5 vekttall.

Det er ønskelig å legge til rette for at man på sikt vil ha minimum en ansatt i hvert prosti med godkjent traume-kompetanse.

Første kurs vil bli gjennomført i andre halvdel av 2024 og det er ønskelig at bispedømmene foretar utvelgelse av egnede kandidater.

Det økonomiske for dette kurset vil måtte tas innenfor Bispedømmenes tildelte rammer.

Dette legges inn i saksdokumentet her som en opplysning når utlysning av kurs skal drøftes.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Skriv inn teksten her